

أطلس توانمندیها

اطلس توانمندیها

آرزیابی توانمندیها/ نقاط قوت - آموزش برای داوطلبان بازگشت

مقدمه

از دیرباز، مهاجرت به دیگر کشورها و یا حتی به قاره های دیگر وجود داشته است: شرایط نامساعد زندگی، جنگهای داخلی، فقدان فرصتهای شغلی، کمبود مراقبتهای بهداشتی و یا پیامدهای تغییرات اقلیمی، انسانها را وادار به ترک خانه و کاشانه ی خود کرده است. مهاجرت به کشور آلمان نیز از این امر مستثناء نبوده است. اما مهاجرتهای فزاینده ی سالهای اخیر به این کشور چالش ویژه ای را برای دولت فدرال و شهرداریها فراهم آورده است. بسیاری از پناهندگان آینده ای بهتر را برای خودشان در آلمان تصور می کنند. این انتظارات در بسیاری از موارد برآورده نمی شود و بخشی از پناهندگان دوباره به کشورهای مبدأ بازمی گردند. در سال 2017 در مجموع 30,000 نفر و در سه ماهه اول سال 2018، تعداد 40,000 نفر برای بازگشت داوطلبانه درخواست کرده اند. دولت فدرال در نظر دارد با منشأ مهاجرت در این کشورها مبارزه کند و چشم اندازی برای آینده ی انسانها در خود این کشورها ایجاد نماید. برای بازگشت این دسته از مهاجران در نظر است، تا در آلمان به بهترین وجه آماده سازی شوند.

بدین جهت به عنوان بخشی از پروژه ی جهانی مهاجرت و توسعه، انجمن همکارهای بین المللی آلمان، در حال اجرای پروژه هایی است، تا طرحهایی حمایتی پیش از بازگشت برای این دسته از مهاجران عرضه کند و همچنین ساختارهایی را در این راه سو در کشورهای مبدأ ارائه دهد، که تکیه گاهی برای این مهاجران بوده و امکان جهت گیری اولیه را در کشور مبدأ برای آنان فراهم آورد. این اقدامات توسط وزارت اقتصاد و همکاری های اقتصادی و توسعه، تأمین هزینه ی مالی می شود. طرح تعلیم و آموزش برای داوطلبان بازگشت، توسط اتحادیه مدارس عالی آموزش بزرگسالان در آلمان (Deutscher Volkshochschul-Verband)، بخشی از این طرحهای حمایتی برای بهبود آمادگی برای بازگشت این دسته از مهاجران است. این طرح آموزشی در ده مدرسه ی عالی آموزش بزرگسالان (Volkshochschule) در سرتاسر آلمان عرضه می شود. این دوره های آموزشی در سطحی پایین و در یک ساختار واحدی (Modular) ارائه می شوند. با توجه به این که دروس با یکدیگر مرتبط نیستند، می توان آنها را به طور هفتگی آغاز کرد. واحدهای مختلف آموزشی، مانند دوخت و دوز، خیاطی، کارهای فنی با همکاری استادان و همراهی مربیان انجام می شود. از آنجایی که بازگشت برای بیشتر این داوطلبان، تصمیم آسانی نیست، مربیانی برای مراقبتهای روانشناختی در طول دوره آموزش در نظر گرفته شده اند.

در ابتدای این دوره ی آموزشی، برای آرزیابی صلاحیتها و توانمندیهای هر شرکت کننده، مشاوره ای به کمک «اطلس توانمندیهای» که در اینجا ارائه شده است، انجام می گیرد. این ابزار فرصتی را برای شرکت کنندگان فراهم می آورد، تا توانمندیها/ نقاط قوت خود را مورد بررسی قرار دهند و همچنین صلاحیتها و توانمندیهای آنها را مستند کند. هر یک از واحدهای این دوره آموزشی با در نظر گرفتن شناخت و یافته ها در آرزیابی صلاحیتها و توانمندیهای مشاوره شوندگان و همچنین با توجه به نیازمندی های بازار کار در کشورهای مبدأ ایجاد می شود. همه ی واحدها به عنوان جزیی از دوره ی آموزشی اعمال می شوند و پس از اتمام آن، این دوره آموزشی با یک گواهینامه تأیید می شود.

با توجه به شرایط موجود، مشاوران آرزیابی صلاحیتها و توانمندیها با چالشهای ویژه ای مواجه هستند، زیرا شرکت کنندگان در این مشاوره، با پیش زمینه های فرهنگی و مهارتهای زبانی بسیار گوناگونی به محیط های کاری و همچنین ساختار اجتماعی بسیار متفاوت به کشورهای مبدأ بازمی گردند. بنابراین ابزار پیشنهادی (اطلس توانمندیها) موارد حساس فرهنگی را در نظر گرفته و ابزاری را ارائه می دهد، که بر اساس منابع و تواناییهای هر فرد متمرکز است. اطلس توانمندی ها در حال حاضر در فاز آزمایشی است و به محض این که تجربه های اولیه در دسترس قرار گرفت، مطابق با نیازهای مشاوران تنظیم خواهد شد.

اهداف و رویکردهای آطلس توانمندیها

آرزیابی صلاحیتها و توانمندیها در زمینه ی مشاوره به داوطلبان بازگشت، ملزم به برخی از الزامات پیچیده است. کسانی که مورد مشاوره قرار می گیرند، به واسطه ی پیش زمینه های، فرهنگی، زبانی و سطح تحصیلات، همچنین مدارک تحصیلی و حرفه ای رسمی و غیر رسمی خود، گروهی بسیار ناهمگونی هستند. اگرچه این امر در مورد دوره های یکپارچه سازی و ادغام (Integrationskurs) نیز متداول و رایج است، اما در این مورد خاص منظور ادغام این افراد در سیستم جامعه ای که هم اکنون در آن زندگی می کنند نیست، بلکه آماده سازی آنها به بهترین وجه برای شرایط پیش رو در کشور مبدأ است. هم تقاضای بازار کار محلی و هم ساختارهای اجتماعی و همچنین انتظار از پذیرش بازگشت کنندگان توسط جامعه ی میزبان در کشور مبدأ، به طور گسترده ای متفاوت است.

بر خلاف بسیاری از ابزارهایی که در سالهای اخیر برای بهبود ادغام مهاجران در آلمان (چه از لحاظ اجتماعی و چه حرفه ای) ایجاد و توسعه یافته است، ابعاد یاد شده در مشاوره نیز بسیار حائز اهمیت هستند. این به نوبه ی خود بدان معنی است، که کارشناس یا متخصص آموزش دیده برای مشاوره، به نیازمندیهای کشورهای مبدأ آگاه است و آنها را در نظر خواهد گرفت. از این جهت آطلس صلاحیتها و توانمندیها بریک دید جامع و منسجم، منطبق بر تواناییهای فرد متمرکز است و هدف اصلی آن تعیین تواناییها، مهارتها و پتانسیلهای فردی با در نظر گرفتن جنبه های فرهنگی و همچنین ترجیحات خاص فرهنگ جنسیتی است.

آرزیابی صلاحیتها و توانمندیها در نظر دارد، به مشاوره شوندگان چشم انداز نوینی ارائه دهد و آنها را در جهت گیری برای آینده های دور و نزدیک خود راهنمایی کند و همین طور از طریق انعکاس نقاط قوت آنان و برای داشتن تصویری درست از توانمندیها و منابع خود، آنها را به سوی خودانگاری و تصویری بهتر از خود هدایت کند. هر شرکت کننده به همراه خود تاریخچه زندگی خویش و بدین ترتیب تواناییها و مهارتهایی را به ارمغان می آورد، که در محیط خصوصی یا حرفه ای به دست آورده است.

در روند ایجاد و توسعه این ابزار آرزیابی، حساسیتهای فرهنگی آن با همکاری نمایندگان مؤسسات آموزشی خارج از کشور مورد بررسی قرار گرفته است. علاوه بر این، این ابزار یک سند کاری و عملی است، که به طور مداوم مورد تطبیق قرار گرفته و برای نیازهای خاص فرهنگی هر کشور دائماً بررسی می شود.

در هنگام ایجاد و جمع آوری این آطلس، از ابزارهای آرزیابی مهارتهای موجود، با تمرکز بر مهاجرت و پناهندگی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. علاوه بر این، بحثهای پیگیر تخصصی با سازمانهای مختلف جامعه ی مدنی، همچنین ارائه دهندگان آموزش های حرفه ای و آنجمنها و مراکز مشاوره برگزار شد، تا به درک روشهای اثبات شده ی مورد استفاده در این مکان ها نیز دست یافته شود. برآیند این بحث ها روشن کرد، که هیچ برنامه و کنسپتی و یا ابزار ارائه شده ی مشخصی وجود ندارد، که بتوان از آن به طور مشخص در مشاوره بهره گرفت. از همین روی بیشتر دست اندرکاران ترجیح می دهند، که از ترکیبی از ابزارهای مختلف موجود برای این کار استفاده کنند.

به این جهت شرایط بسیار مختلفی در نظر گرفته شده است، که در آن هم فارغ التحصیلان دانشگاهی و هم افرادی که هیچ گونه تجربه ی آموزشی ندارند، مورد آزمایش و آرزیابی قرار گیرند. ابزارهای موجود کنونی، اغلب بر اساس نیاز یک گروه خاص ایجاد شده و توسعه یافته اند.

آرزیابی آطلس توانمندی ها از سطحی پایین شروع می شود، تا به همه ی مشاوره شوندگان دسترسی پیدا کند. بسته به شرایط مشاوره شونده، هر یک از بخش های مختلف آرزیابی توانمندی ها می تواند مورد پردازش و تطبیق و تنظیم قرار گیرند. مشاوره شوندگان آزادند، در صورتی که برای آنها بخشهایی از آن معنی دار نباشد، آن را حذف کنند. این موضوع مربوط به استفاده از مواد دیگر هم هست.

مبنای ارزیابی

در آطلس توانمندیها:

 ارزیابی توانمندی های فردی در نظر گرفته شده است.

 مدت زمان تقریبی 120 دقیقه برای هر مشاوره در نظر گرفته شده است.

الزامات مشاور برای ارزیابی صلاحیتها و توانمندیها

در تمام وقت مشاوره، باید توجه داشت که اصول زیر رعایت شوند:

محرمانه بودن

عدالت

بیطرفی

شفافیت

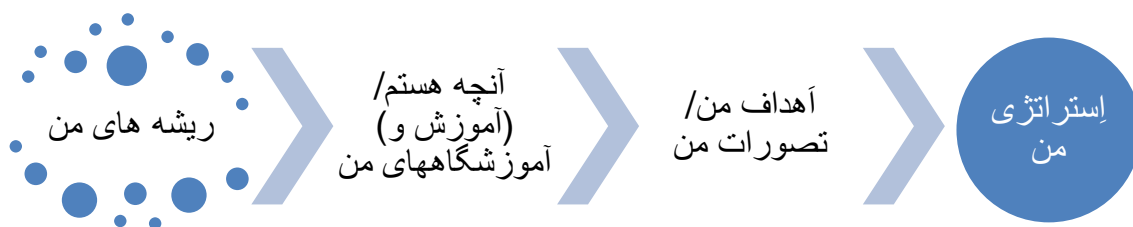
حفاظت از مسائل
شخصی

- به ویژه رفتار بر پایه ی حساسیتهای فرهنگی و مشاوره از سطحی برابر مهم است.
- مشاور بایستی نسبت به تاریخچه ی زندگی همراه با مهاجرت، فرهنگ یادگیری متفاوت، شرایط زندگی افراد با پس زمینه ی مهاجرت، حساس بوده و همچنین از سطح بالایی از تحمل در برابر اتهامات برخوردار باشد.
- مشاور متعهد به وفاداری و حفظ اسرار است و بایستی به شرکت کننده احساس محیطی امن و مطمئن بدهد.
- اهداف، شیوه ها و امکانات بهره برداری از ارزیابی صلاحیتها و توانمندیها، بایستی از ابتدا برای شرکت کنندگان شفاف و قابل فهم باشد.
- مشارکت در ارزیابی صلاحیتها و توانمندیها در همه وقت داوطلبانه و نتیجه ی آن باز است.
- هدف این ارزیابی برای شناخت و شناسایی نقاط قوت و توانمندیهای مشاوره شونده و حمایت فردی است. در چارچوب مشاوره، نبایستی این انتظار در مشاوره شونده ایجاد شود، که پس از بازگشت به کشور مبدأ، حتماً یک محل برای کار دریافت خواهد کرد.
- در راستای این مشاوره بایستی، فرآیند رویکرد به منابع و تواناییهای کنونی شخص مشاوره شونده، مورد توجه قرار گیرد و از این روی در هنگام مشاوره باید هدف، توجه بر روی یک راهکار به منظور ایجاد یک استرژژی برای آینده ی مشاوره شونده در پایان این ارزیابی باشد.
- چالش ویژه برای یک مشاوره موفق، صلاحیت زبانی مشاوره شونده است. بنابراین، مشاور باید نکات زیر را در نظر بگیرد.

زبان

- اگر مهارت مشاوره شونده در زبان کم باشد، باید سرعت گفتار و انتخاب لغات توسط مشاور مطابق با آن تنظیم شود.
- یک مشاور بایستی همیشه مطمئن شود، که او خود درست فهمیده و نیز درست فهمیده شده است.
- مشاور باید همواره دارای این حساسیت باشد، که تصویر و درک مشاورین با تصاویر و درک مشاوره شونده همیشه مطابقت ندارد.
- علاوه بر این، بازتاب منظم رفتار و نقش خود به شدت توصیه می شود، تا از هرگونه رفتار تحقیرآمیز نسبت به شرکت کننده پیشگیری شود. مهارت و شناخت از زبان آلمانی هیچ ارتباطی با هوش مشاوره شونده ندارد.

ساختار آتلس توانمندیها

اطلس توانمندیهای من

نام: _____

تاریخ تولد: _____

آطلس توانمندیها (هسته ی مرکزی)

ریشه های من (حدود 30 دقیقه)

من که هستم؟

از کجا می آیم، در کجا به دنیا آمده ام؟

چند پیشنهاد برای پیاده سازی: لطفاً یک نقشه ی ذهن (Mindmap) توسط نمودارها/ گل ها/ درخت ها را با قراردادن شرکت کننده در وسط آن رسم کنید و در طول مدت مشاوره، نقشه/ کارت رابطه ها و شخصیت را پُر نمایید.

خانواده ام

لطفاً در نقشه ذهنی (در نمودارها/ گلها/ درختها) افراد را رسم کنید. در وسط نقشه شرکت کننده است. به طور موازی روی نقشه/ کارت رابطه ها و شخصیت کار کنید.

چه کسی به خانواده ی من تعلق دارد؟ زن/ شوهر من کیست؟ چند فرزند دارم؟

از چه کسی هنوز بایستی مراقبت کنم؟

چه کسانی دوستان من هستند؟ آنها کجا هستند/ در کجا زندگی می کنند؟

ایستگاه های زندگی من

(برای این مرحله از کاربرد گلزار/ گلها استفاده و هریک از ایستگاه ها را معین کنید. مکانها و افراد و همچنین زمینه های شغلی را نوشته، تا شرکت کننده بدین وسیله با گلها مرتبط کند.)

در آنجا چه کار کردم؟ (مدرسه، کار، اوقات فراغت)

الگوها (مدلها)

کدام افراد از خانواده یا دوستانم در زندگی من دارای اهمیت ویژه بودند/ هستند؟ (مهمترین ویژگیهای شخصیتی الگوهای فرد شرکت کننده را نگاه داشته و ثبت کنید، شرکت کننده دارای کدام ایده آل/ آرمان است. کدام ویژگیها/ خصوصیات برای او مهم هستند؟ برای رسیدن به چه دستاوردی تلاش می کند؟

چرا؟

آرزوها

چه چیزهایی در زندگی برای من دارای اهمیت هستند؟ (کاربرگ/ برگه ی مربوط به آرزوهای شخصی استفاده شود)

در خانواده، با دوستان، در مورد کار؟

نسبت به چه چیزی به ویژه/به طور خاص متعهد هستم؟

زبان/ زبانها

زبان/ زبانهای مادری من کدام هستند؟ چقدر/ تا چه اندازه در خواندن و نوشتن زبان مادری مهارت دارم؟
(در صورت امکان در اینجا از کاربرد/ برگه ی مربوط به بیوگرافی آموزش زبان استفاده کنید)

با کدام این زبانها هنوز می توانم صحبت کنم؟ چقدر/ تا چه اندازه این زبانها را صحبت می کنم، می فهمم و می توانم بنویسم؟

زبان مادری

خوب
 متوسط
 کم

سایر زبانها:

زبان

خوب
 متوسط
 کم

زبان

خوب
 متوسط
 کم

زبان

خوب
 متوسط
 کم

زبان

خوب
 متوسط
 کم

ارتباطهای شخصی من

آیا هنوز هم با دوستان، اقوام و سایر افراد در کشور مبدأ ارتباط دارم/ برقرار می کنم؟ به چه طریقی ارتباط دارم/
برقرار می کنم؟ (تلفن، ایمیل، نامه، اسکایپ)؟

می توانم/ می خواهم پس از بازگشتم از این ارتباطها استفاده کنم؟

مواد مورد استفاده:

آنچه هستیم (آموزش و) آموزشگاههای من (45 دقیقه)

زندگی اجتماعی

چه وظایف ویژه ای در آلمان و یا در کشور مبدأ در خانواده داشتیم؟

در محله و همسایگی؟

در آنجمنها/ آنجمنهای فرهنگی؟

در جامعه ی مذهبی/ هیئتهای مذهبی؟

خانه داری

چه تجربه ای در کارهای خانه و در پخت و پز دارم؟

چه دوست دارم بپزم و برای چه کسی؟

چه کارها و فعالیت های دیگری در خانه داشته ام؟

مراقبت از سالمندان و کودکان

آیا تا به حال از کودکان مراقبت کردم؟

آیا از مراقبت کردن از کودکان لذت می برم؟

دوست دارم با بچه ها چه کار کنم؟ (برای مثال بازی کردن، کتاب خواندن، ورزش کردن، آواز خواندن، رقصیدن، بیرون رفتن، یاد گرفتن؟

آیا تا به حال از افراد سالخورده یا افراد بیمار نیز مراقبت کرده ام؟

آیا دوست دارم از افراد سالخورده یا بیمار مراقبت کنم؟

شناخت پزشکی

دارای چه شناخت یا آموزش پزشکی هستم؟

کارهای فنی

آیا دارای تجربه در کارهای فنی هستم؟ اگر چنین است، دقیقاً چه کارهایی؟ مانند دوزندگی/ خیاطی، خراطی، مکانیک و تعمیر دوچرخه، تعمیر وسایل الکتریکی (تلویزیون، رادیو)، بافندگی، جوشکاری، نجاری، کار در ساختمان

آیا می توانم آپارتمان خود را تعمیر کنم؟ دیوارها را رنگ بزنم، دربها را سنباده زده و رنگ بزنم؟

امور کشاورزی

آیا تا کنون در مزرعه یا باغ کار کرده ام؟ آیا در زمینه ی کار با دام/ حیوانات تجربه دارم؟
چه کارهایی دقیقاً انجام داده ام؟

نوع فعالیت	در کجا	امور کشاورزی و دامداری/ مالداری
		با دام/ حیوانات (دامها)
		در مزرعه/ کشتزار
		در باغ

خلاقیت

آیا من فردی خلاق هستم؟

آیا از ایجاد و خلق چیزهای نو لذت می برم و می توانم خارج از قالبهای ذهنی فکر کنم؟

آیا می توانم نقاشی کنم، برقصم، آواز بخوانم، یک دستگاه موسیقی را بنوازم، آیا دوست دارم تئاتر بازی کنم،
آیا دوست دارم ورزش کنم؟

آیا می توانم مو کوتاه کنم و یا آرایشگری کنم؟

صلاحیتها/ مهارتهای میان فرهنگی

چه چیزهایی در کشورهای دیگر و یا در تماس با افراد از فرهنگهای مختلف متوجه شده/ یاد گرفته ام؟
برای مثال: مقررات، طرز رفتار، اخلاق و آداب و رسوم، طرز زندگی؟

چه چیزهایی را دوست داشتم و چه چیزهایی را کمتر دوست داشتم یا دوست نداشتم؟ و چرا؟
چگونه با آن برخورد کردم؟

مدرسه/ شغل و حرفه/ تجربه ی کاری 1

به کدام مدارس در کشورم و یا در کشور آلمان رفته ام؟

مدرسه	از ... تا ...	کارنامه/ مدارک تحصیلی

چه حرفه هایی یاد گرفته ام؟ چه دوره ها و یا آموزشهایی دیده ام؟ چه نوع فعالیتهایی داشته ام؟

حرفه/ آموزش/ نوع فعالیت	از ... تا ...	پایان نامه/ گواهی نامه ی آموزشی

شغلها و تجربه های کاری

چه نوع تجربه کاری دارم؟ در کجاها تا کنون کار کرده ام؟

از چه کسانی تا به حال چیزی یاد گرفته ام؟

1 در اینجا این امکان وجود دارد، که با مکانهای یادگیری (مدارس/ مکتبها) از قبل شناسایی شده (یا مرتبط) ارتباط برقرار کرد. این امر مناسب برای کسانی است، که از کشورهای مبدأ با بازارهای کار با سازمان دهی غیررسمی آمده اند و در آنها برای آموزش حرفه ای کلاسی وجود ندارد.

چگونه به خانواده یا دوستانم کمک کرده ام؟ (در کسب و کار، کشاورزی، در خانواده) - لطفاً نوع فعالیتها را تا حد ممکن دقیقاً ثبت کنید.

محل کار	از ... تا ...	نوع فعالیت

چه چیزهای دیگری یاد گرفته ام؟ در کدام دوره ها شرکت کرده ام (دوره های آموزش زبان، دوره های آموزش کامپیوتر، دوره آموزش رانندگی، دوره های آموزش کارهای فنی)

دوره آموزشی	از ... تا ...	نوع آموزش / فعالیت

در طول فعالیت / آموزش چه چیزهایی را بیشتر دوست داشتم؟ بیشترین علاقه ی من به چیست؟
چه چیزهایی برای من دشوار / مشکل بود؟

اهداف، ایده ها و تصورات من (15 دقیقه)

آرزوها و اهدافم چه هستند؟

مواد مورد استفاده:

استراتژی من (30 دقیقه)

چگونه می توانم از مهارتها و تجربه هایم استفاده کنم؟
تجزیه و تحلیل SWOT (قدرت، ضعف، فرصت و تهدید)؟

پس از بازگشت می خواهم در چه زمینه ای کار کنم؟

آیا توانایی های من برای چشم انداز آینده ی من مناسب است؟ چه چیزهای دیگری را باید گسترش/ بسط بدهم؟
چه کارهایی بایستی هنوز انجام بدهم؟

چه امکاناتی برای ادامه ی آموزش من وجود دارد؟

چه کسانی می توانند مرا در این امر کمک / حمایت کنند؟ (خانواده، دوستان، آشنایان؟)

برای رسیدن به اهداف بایستی چه کارهایی بکنم؟ با چه مشکلاتی روبرو خواهم شد؟
SMART (مشخص، قابل سنجش و اندازه گیری، قابل پذیرش و موردقبول، مناسب و معقول، زمانمند)

مواد مورد استفاده: